

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Громадські організації та активісти під час війни: стан та перспективи

Результати опитування громадських активістів з **04.04.2022** по **07.04.2022** р.

Освітньо-аналітичний центр розвитку громад Освітньо-аналітичн

Опитування проводилося з метою вивчення стану громадських організацій та їх членів під час проведення повномасштабної війни. Вивчалися особливості діяльності, короткострокові та довготермінові плани діяльності, потреби і пропозиції щодо адаптації до нових реалій.

Результати опитування будуть корисними громадським організаціям, оскільки інформація, яка тут викладена, допоможе їм вже сьогодні розпочати змінювати власну стратегію розвитку та будувати плани на відрізки часу: від сьогодні – до перемоги, та – від перемоги і далі.

Донорські організації краще розумітимуть, що відбувається у громадському секторі України, які є потреби сьогодні, та які можуть виникнути згодом.

Це допоможе вже сьогодні готувати актуальні пропозиції та конкурси, які допоможуть громадському сектору ефективно розвиватись після перемоги, а не зникнути з карти України.

Результати дослідження

Кількість опитаних громадських активістів – **60**

Метод опитування – **онлайн-анкетування**

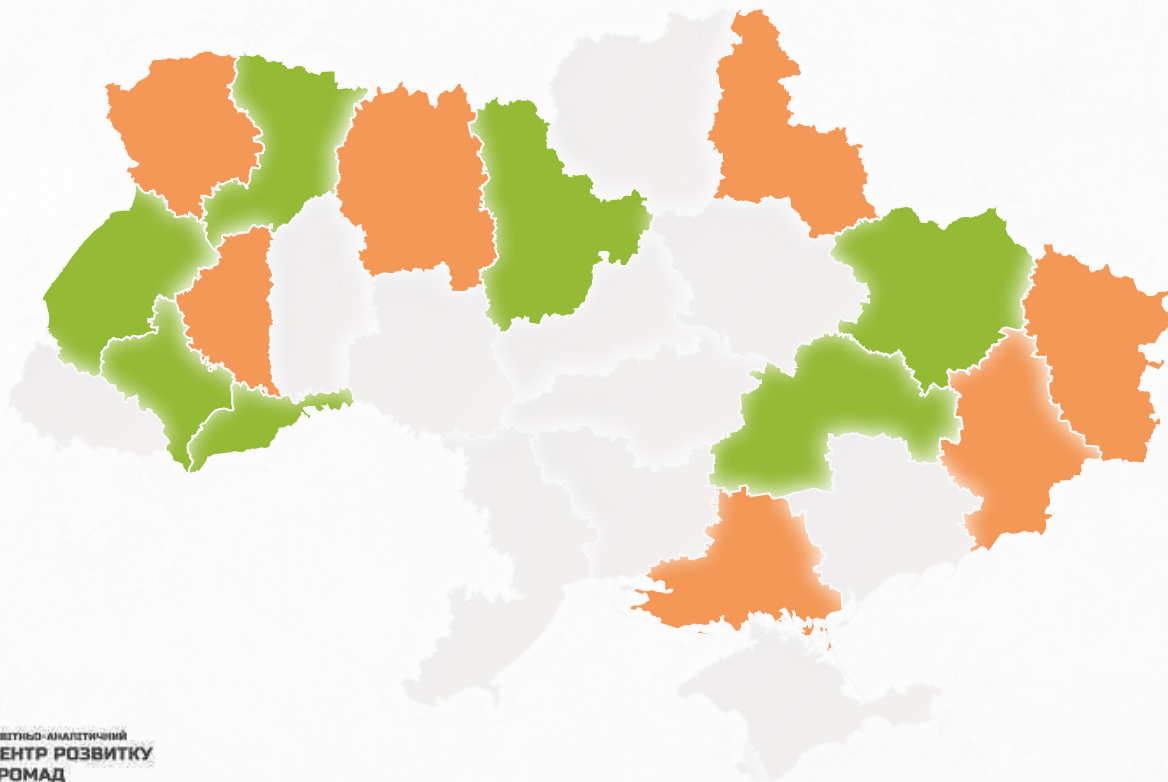
Географія респондентів, які проживали до початку повномасштабної війни, у наступних областях:

Донецька область	12
Луганська область	10
Київська область	8
Харківська область	5
Херсонська область	5
Львівська область	4
Волинська область	3

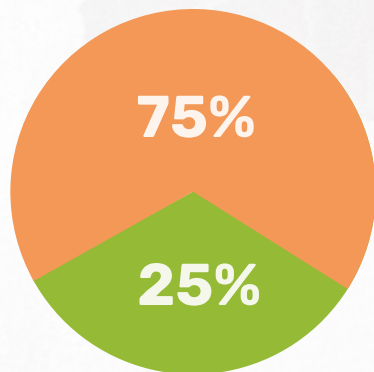
Житомирська область	3
Івано-Франківська область	2
Рівненська область	2
Сумська область	2
Чернівецька область	2
Запорізька область	1
Тернопільська область	1

Участь в опитуванні взяли
громадські активісти з **14-ти**
областей України.

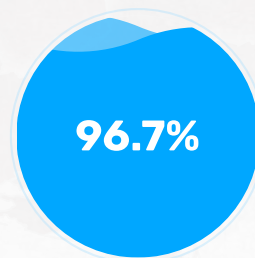
Громадські активісти

45 респондентів - змінили місце проживання (з них 42 переїхали у іншу область, 3 - в іншу країну),

(15 респондентів) - залишились у своїх громадах.

Чи плануєте Ви, після перемоги, й надалі працювати у громадському секторі своєї громади?

96,7% респондентів планують й надалі працювати у громадському секторі власної громади, **3,3%** - ще вагаються.

Виклики, які сьогодні стоять перед ГРОМАДСЬКИМИ АКТИВІСТАМИ

Фінансові труднощі

відсутність стабільного джерела доходу, важко працевлаштуватись або облаштувати чи знайти робоче місце.

Проблеми із житлом

ті активісти, які змінили місце проживання, відчувають проблему з житлом або оплатою за нього.

Виклики психологічного характеру

психологічна стійкість, соціальна адаптація, вигорання, баланс між волонтерством та відпочинком, як бути продуктивним\ною у нових умовах.

Відсутність умов для роботи громадської організації

неможливість надавати послуги цільовій аудиторії, замороження проєктної діяльності, відсутність якісного інтернету. Але водночас зазначили про нові можливості для організації, нові методи комунікації та напрямки для діяльності.

Також громадські активісти зазначили про наступні виклики:

- Немає впевненості у майбутньому через що неможливість планування навіть у середньостроковій перспективі;
- Власна безпека, безпека членів родини та членів своєї організації;
- Допомога з виїздом колегам з тимчасово окупованих територій;
- Підтримка тих, хто залишився у зоні активних бойових дій;
- Залишитись у відносно безпечній області заходу України, чи повертатись додому;
- Фізична втрата помешкання, офісу, матеріальних цінностей через активні бойові дії.

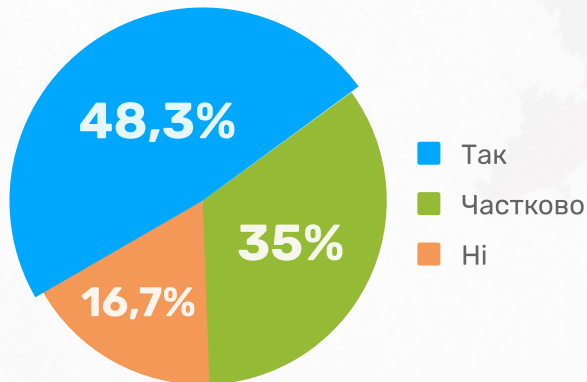
Громадські організації

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

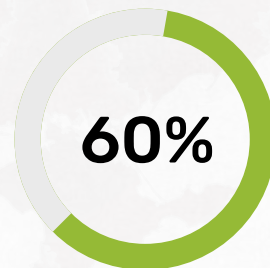
Чи продовжує Ваша організація реалізовувати проекти?

Незважаючи на повномасштабні військові дії, **практично 50%** з усіх опитаних продовжують реалізацію проектів, **а понад 1/3** – реалізують ініціативи частково, і лише **16,7%** повністю припинили проектну діяльність.

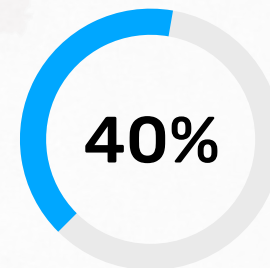

Чи готували Ви нові проекти та подавали їх потенційному донору протягом останнього місяця?

Більшість опитаних громадських організацій, окрім того, що продовжують свою проектну діяльність, планують майбутні ініціативи, оформляють їх у проекти та подають потенційним донорам для отримання фінансування.

респондентів протягом останнього місяця готували та подавали проекти потенційним донорам

не подавали нових проектів донорським організаціям.

Виклики, які сьогодні стоять перед ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Члени ГО

Найважливішою проблемою, яка стоїть перед значною частиною опитаних членів громадських організацій, є соціально-економічні виклики для них та проектних команд. Громадська організація – це у першу чергу люди, і від їх матеріального, психологічного та безпекового становища, у великій мірі, залежить діяльність громадської організації.

Також викликом сьогодні є зміна пріоритетів членів ГО – немає часу на громадську діяльність.

Наступним викликом, за важливістю, респонденти зазначили “розкиданість” членів команди по всій території України та за кордоном, що вимагає її переформатування та налагодження комунікації. Сюди ж додається мобілізація чоловічої частини проектної команди, що може зупинити роботу або значно її ускладнити. А у разі подальшої ескалації – від’їзд ще більшої частини команди за кордон.

Географія та простір для діяльності ГО

Виклики, які пов’язані з географією діяльності ГО – неможливість роботи на території Луганської та Донецької областей, загроза життю через проукраїнську діяльність організації. Важко організувати безпечну і корисну роботу в окупації, щоб мати можливість допомагати людям і показувати підтримку від України та світових держав.

Втрата офісу організації та всієї офісної техніки. Як наслідок – відсутність матеріально-технічного забезпечення для роботи організації.

Зміна пріоритетів ГО

Зміна напрямку діяльності організації, відповідно до потреб сьогодення. Неможливість надавати послуги цільовій аудиторії. "Замороження" реалізації проєктів.

Фандрейзинг

Проблема з фінансуванням проєктів з боку донорських організацій.

Орієнтованість фондів, переважно, на соціальні проєкти, від чого страждають інші напрямки. Також більшість фондів і програм не хочуть працювати в умовах окупації та небезпеки, і переважна частина послуг та програм сфокусована на ВПО, яким вдалось виїхати.

Відсутність можливостей втілювати великі проєкти та знаходити фінансування для них.

На Вашу думку, якщо війна триватиме ще 2-3 місяці, які виклики постануть перед Вашою ГО ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ?

Організації, які працювали у громадах, де ведуться чи велись активні бойові дії, у якості викликів зазначають наступне:

Де працювати? З ким працювати? Для кого працювати?

Ці запитання виникають з того, що вже на момент проведення опитування, офіси організацій та їхнє майно фізично знищене, члени команди роз'їхались по різних містах України та світу, і незрозуміло чи повернуться. Також питання у цільовій аудиторії, для кого працювали організації – більшість з них виїхали з громад.

Тому, після перемоги, по поверненню в громаду, діяльність організації потрібно буде починати “з нуля”. Невелика кількість респондентів відповіли про готовність втілювати традиційні для ГО проекти в інших містах країни та відкриті для пропозицій.

Зміна пріоритетів ЦА

Більшість організацій, незалежно від географії діяльності, зазначають про зміну напрямку діяльності організації на відбудову та відновлення повоєнної України, підсилення громадського сектору. Організації змушені будуть переорієнтувати діючу воєнну та довоєнну стратегію діяльності організації на післявоєнну.

Чимало організацій, серед майбутніх цільових аудиторій, зазначають переселенців та тих, хто мобілізується. Також частина зазначає про допомогу мешканцям Донбасу.

Активісти прогнозують, що буде багато запитів від громад області щодо інформаційної та навчальної підтримки в питаннях відновлення інфраструктури та інтеграції ВПО, з якими вони будуть не спроможні фізично впоратися, що знизить імідж організації.

Серед викликів для організацій також є зміна пріоритетів у самих членів організації. Так, частина команди може перейти з громадського сектору в бізнес, внаслідок чого втратиться інституційна пам'ять.

Виклики психологічного характеру

Після початку повномасштабної війни громадські активісти взяли на себе організацію волонтерських рухів, гуманітарних штабів та іншої діяльності направленої на перемогу України. Вже на сьогодні є прояви вигорання.

Після завершення війни і нашої перемоги, ця психологічна втома та виснаження може завадити активному включенню у наступний етап діяльності – відбудови організації і реанімація її діяльності.

Тому необхідна буде підтримка команди від вигорання, реабілітація і відновлення, для того, щоб допомога та послуги, які вони будуть надавати, були якісними, а працівники/працівниці фаховими та стабільними.

Робота “з нуля”

Незалежно від місця проживання та діяльності, чимало активістів зазначають, як виклик – роботу “з нуля”, оскільки:

- Призупинені діючі проєкти;
- Нові конкурси, практично, не оголошуються;
- Закінчується існуюче фінансування і немає гарантії, що воно буде у найближчому майбутньому;
- Наявна стратегія розвитку організації – не актуальна;
- Члени команд розїхались і невідомо, що з ними буде;
- Зупинились усі процеси – від комунікації до фандрейзингу;
- Офіси або фізично знищені, або немає чим платити оренду.

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Яка б ініціатива\пропозиція, направлена на підтримку та розвиток спроможності громадських організацій, була б максимально корисною саме для Вашої організації вже **СЬОГОДНІ, коли триває війна?**

У даному розділі нам важливо, якої допомоги громадські активісти потребують саме сьогодні, у відрізок часу: від сьогодні – до перемоги.

Грантова підтримка

Громадські організації сьогодні потребують актуальний перелік донорів та наявність постійних відкритих конкурсів для забезпечення роботи організації із спрощеною системою подачі заявок та оперативних їх розглядом.

Окрім цього є потреба у підтримці конкретних напрямків та ідей:

Підтримка проєктів направлених на охорону прав людини.

Проєкт з фіксації та моніторингу порушень прав людини, а також надання інформаційних послуг людям з різних питань життєзабезпечення в окупації.

Гранти на боротьбу з фейками, розвінчуванням російської пропаганди.

Допомога з фінансуванням розробки чат-боту (опитування для виявлення потреб тих волонтерів, хто звернувся по допомогу) та розробка застосунку, який би базово допомагав людям оцінювати свій стан і давав базові психологічні поради на основі відповідей. Можливе придбання CRM-системи під наші потреби.

Підтримка членів організації

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Члени практично усіх громадських організацій опинились у складному фінансовому становищі, оскільки основним джерелом доходу була робота в громадській організації. Виходячи з цього, найчастіше зустрічаються наступні пропозиції:

Фінансова підтримка на час війни.

Щомісячна допомога громадським активістам з населених пунктів, які зазнали значного руйнування.

Забезпечення житлом представників постраждалих регіонів

Сприяння працевлаштуванню співробітників організації, для того, щоб вони могли почувати себе у фінансовій безпеці та допомагати людям.

Окрім фінансово-матеріальної допомоги, громадські активісти зазначають про потребу в отриманні безкоштовних послуг з психотерапії та ментального здоров'я.

Освітні заходи

Значно покращили б організаційну спроможність освітні заходи із наступних тем:

Як створити волонтерську та благодійну організацію?

Навчання осіб, які втратили роботу внаслідок війни за трьома освітніми блоками: "Право", "Працевлаштування", "Самоосвіта".

Комунікації, коучинг, тайм-менеджмент.

Інтеграція у нові громади

Громадські активісти, які переїхали у нові громади, прагнуть активно інтегруватись у нові середовища та відновити свою щоденну діяльність, для цього вони пропонують:

Інтеграційні заходи, знайомство з особливостями нової громади та адаптація – медіа, влада, бізнес, існуючі організації.

Напрацювання та реалізація програми із підготовки житла у селах під притулок для ВПО.

Об'єднання з іншими організаціями, як місцевими, так і релокованими.

Поточна діяльність організації

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Більшість респондентів розглядають повернення до активної діяльності власних громадських організацій у нових громадах. Для цього їм потрібна допомога у наступному:

Промоція діяльності організації з метою поповнення новими членами (на заміну тих, хто виїхав і мобілізований).

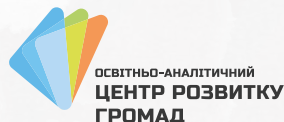

Створення соціального підприємства на базі ГО.

Створення хабів (ресурсних центрів) для НГО на базі міст та містечок заходу і центру України, які прийняли найбільше вимушених переселенців із доступом до оргтехніки та канцтоварів. Допомога у релокації громадських організацій.

Яка б ініціатива\пропозиція, направлена на підтримку та розвиток спроможності громадських організацій, була б максимально корисною саме для Вашої організації ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ та ЗАВЕРШЕННЯ ВІЙНИ?

Відповідь на дане запитання допоможе зрозуміти бачення розвитку організацій після перемоги, та пропозиції, які, теоретично, будуть актуальними для громадських активістів через декілька місяців. Респонденти, які тимчасово переїхали у нові громади чи втратили офіси своїх організацій, зазначають, що їм важлива допомога у відновленні офісів (у т.ч. оргтехніки), фінансування діяльності та відновлення власних команд.

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД

Окрім цього громадським активістам важлива й наступна підтримка.

Створення громадських хабів та мереж

- Об'єднання громадських ініціатив півночі, сходу та півдня України у певні ресурсні центри для НГО.
- Облаштування Хабів громадської активності у зруйнованих громадах

Освітні заходи

- Тренінг на тему "Проектний менеджмент у напрямку волонтерських ініціатив".
- Тренінги для формування команд.
- Оскільки збільшиться кількість грантових можливостей для громадянського суспільства України – проведення навчання з проектного та фінансового менеджменту і фандрейзингу.

Грантова підтримка з наступних напрямків:

- Сприяння у відновленні громадянського середовища Донецької та Луганської областей.
- Робота із переселенцями котрі залишаються проживати в громаді. Робота із тими, хто демобілізується.
- Фінансова підтримка протягом декількох місяців після завершення війни, щоб повернутись у звичний робочий режим.
- Допомога у відновленні матеріальної бази (офіс, техніка, меблі) в перші місяці після війни.
- Гранти на офлайн-проєкти на підтримку нових зв'язків (активісти розпочали спілкуватися з колом раніше не знайомих людей), розвиток нових векторів і форм роботи (підтримка військових, гуманітарна допомога), з якими розпочали працювати у час війни.
- Відновлення "заморожених" проєктів.
- Довготривалі проєкти з напрямком організаційної підтримки і розбудови спроможності та сталості ОГС, наймом персоналу і системою розробки, адаптації та надання послуг належної якості в довготривалій перспективі з відповідною спеціалізацією.
- Для того, щоб люди поверталися, їм треба буде запропонувати щось надзвичайне, такі можливості для роботи та дозволя, яких вони ще не мали та не бачили.
- Сприяння у створенні соціальних підприємств.
- Розробка стратегічних документів відповідно до нових реалій.
- Фінансування груп психологічної підтримки та індивідуальної психотерапевтичної роботи, ментального здоров'я

ОСВІТНЬО-АНАЛІТИЧНИЙ
**ЦЕНТР РОЗВИТКУ
ГРОМАД**

Опитування проведено громадською організацією
“Освітньо-аналітичний центр розвитку громад” у
партнерстві з Національним фондом на підтримку
демократії (NED)